

Biserica și Școala

Foaie bisericească școlastică, literară și economică.

Apare odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr.; pe jumătate an 7 fr.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Pentru publicațiile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacției

„BISERICA și ȘCOALA“

Ear banii de prenumerațiunea
TIPOGRAFIA DIECESANA în ARAD.

Implinirea misiunii apostolești.

Tatăl meu lucrează și eu lucrez, zice Mântuitorul Hristos. Prin lucru au organizat sfinții apostoli biserica lui Hristos și prin lucrul urmașilor acestora s'au susținut așezămintele ei sfinte. Numai unde se lucrează acolo este prosperare, căci lucrul întărește cunoștința și nobilitează inima, apropie pe om de Dumnezeu.

Inseninarea atmosferei din dieceza, pacea și bunăvoința între oameni, între fii sfintei biserici, este rodul muncii cinșite la care se dă impuls de neobositul nostru Episcop. În lucru se cunosc oamenii unii pe alții, caracterele și hărniciiile lor, și această cunoaștere a valorii individuale naște stima reciprocă, iar stima naște iubirea împrumutată și iubirea idealului vieții creștinești. În fiecare lucrare este un strop al iubirii, cu cât mai multe sunt lucrările, cu atât mai mulți sunt și stropii iubirii și mai mănoasă țarina vieții.

Cine deschide astăzi ușa Consistorului nostru, află acolo biurourile ca și o coșniță de albine, în care se clădesc fagurii cu miere și în fruntea lor regina ocărmuitoare. Această muncă stăruitoare dela masa verde a regulat finanțele diecezei, a rezolvat diferendele sociale și dă direcțiuni pentru consolidarea așezămintelor noastre bisericești și școlare.

Este frumoasă împlinirea acestei datorinți de bună chiverniseală a avutului bisericesc, mai ales în zilele noastre, când curentele moderne au vestejit sentimentele de datorință; dar sublim este preotul în misiunea sa apostolească, atunci, când propovăduiește evangelia lui Hristos în mijlocul poporului setos de cuvântul adevărului, pentru că acolo împlinește misiunea dirigătoriei apostolești: misiunea de învățator, de preot și de guvernator; acolo învață, sfințește și și con-

duce turma cuvântătoare, sufletele cele scumpe ale credincioșilor, precum Hristos în mijlocul învațăcelor săi o făcea.

Prea sfințitul nostru Episcop își guvernează biserica sa la înălțimea acestei misiuni. El în sborul inimei sale iubitoare de biserică și neam cutrieră dieceza dela o margine până la alta, vestind cuvântul evanghelic, sfințind biserici și înălțând cornul puterii bisericești pretutindenea; întărind temelile bisericii celei vii, întocmai precum sfinții apostoli o făceau.

Am ținut să remarcăm acest punct de vedere superior al vizitațiunilor canonice, ca să nu fie ele puse în categoria simplelor excursiuni oficiale, ci acolo unde este locul lor: în categoria călătoriilor misionare ale apostolilor, despre care mărturie fac cărțile sfintei scripturi.

Instoria este oglinda trecutului. Din instoria autorilor biblici cunoaștem activitatea misionară a apostolilor. Dar nu toată, căci nu toate scrierile apostolești s'au păstrat, ci a trebuit întregite prin tradiție. Noi nu e permis să lăsăm numai ca tradiții vii între popor activitatea misionară a episcopilor nostri, căci între împejurările actuale de emigrări, imigrări, amalgamizări și tendența falsificatoare de istorie, tradițiile orale nu se pot păstra în curățenia lor și cu durabilitate. Trebuie dar să facem acte istorice despre vizitațiunile canonice și sfințirile de biserici, ca acele să fie păstrate în arhivele parohiale, protoprezbiterale și consistoriale. Correspondențele nu ajung pentru acest scop, una că sunt fragmentare dispoziții administrative, din cari cu vremea se va putea constata numai momentul silnțirii bisericii, important și acesta pentru istorie, dar tot nu e suficient. Actul istoric cuprins într'un album trebuie redigiat astfel, ca să cuprindă în sine instoria parohiei, până unde duc urmele arhivului parohial, comunal și tradițiile orale. Statistica locuitorilor după religione și naționalitate. Chipul cum

s'a zidit biserica, anume resursele bănești și factorii conducători. Comemorarea actului de sfințire cu participanții oficioși, neoficioși și cu primiriile ce s'au făcut de către cler, popor și autorități.

Între minunile lui Hristos să socotește și triumful apostolilor celor modești asupra superbe societăți de evrei și păgâni de pe acel timp. Cine va scrie istoria bisericii românești va trebui să reducă la o cauzalitate suprapământescă conservarea ei, la minunea ce a făcut-o Dumnezeu cu poporul său cel credincios. Dar nu toți cred în minuni. Noi trebuie dar să facem istoria contemporană, că și cei ce nu cred să înțeleagă pe vremuri, ca Domnul prin trinișii săi a susținut biserica și neamul nostru pe acest pământ, să înțeleagă puterea apostoliei; iară ceice cred să se inspire din faptele părinților lor.

Că izvor de inspirație pentru urmaș va fi bunăoară și cazul din Cheresig, unde Prea Sfințitul nostru Episcop diecezan în 2/15 Octomvre a. c., a sfințit biserica, și poporul icuit între elemente străine a dat strălucită dovadă despre iubirea sade biserica și neam, atunci când abia își restaurase biserica și acum e anul biserica restaurată cu atâtea jertfe se mistui în para focului, cu alte 35 case ale credincioșilor, iar poporul într'un an de zile ridică șieși case în locul celor arse și casă lui Dumnezeu. Și izvor de inspirație va rămâne pentru fiitorii preoți ai acestei comune, cum înaintașul lor, părintele Dimitrie Albu, într'un an de zile a luat straița și a adunat din dinarul milosteniei 5000 cor., pentru rezidirea casei lui Dumnezeu. Și izvor de inspirație va rămâne pentru urmașii acelor mici și mari cari au alergat în calea Arhiereului bisericeii ortodoxe, să-i facă primire triumfală ca și unui cap încoronat. Acest fond moral al inspirației este candela, care ține în parohie focul iubirii de biserica și neam.

Calea Prea Sfințitului Episcop în acele părți expuse din Biharia, a fost calea binecuvântării. În bisericile la cari s'a oprit până la Cheresig, a învățat, a binecuvântat și a ridicat toiagul păstoririi ortodoxe între poporul adunat să-l asculte pretutindenea unde a apărut, ca satele de odinioară pe apostoli.

În 11/24 Octomvrie a sosit P. S. Episcop la Oradea-mare, însoțit de protosincelul R. Ciorogariu, asesorul George Popovici, protopopul Nicolae Roxin și profesorul Dr. T. Botiș. Pe peron a fost primit de P. C. S. părintele vicar Vasilie Mangra, încungiurat de inteligența din Oradea-mare, care în lung șir de căruțe l-a petrecut la casa conzistorială, unde a fost oaspele părintelui vicar.

Duminecă dimineața a plecat P. S. Sa cu suita de trăsuri. La hotarul comunei Tarian a

fost întâmpinat de banderiu și lung șir de căruțe, care l-au petrecut până la biserica unde după întâmpinarea din partea protopopului tractual Toma Păcala și a notarului comunal Köszegi, P. S. Sa fiind o prea frumoasă cuvântare despre binecuvântările lui Dumnezeu, asupra celor ce în frica lui Dumnezeu trăiesc, și binecuvântând poporul și-a continuat calea.

De aici însoțit de aclamările frenetice ale poporului a plecat însoțit de călăreți și căruțe spre Giriș. În Giriș a fost primit de parohul Romul Mangra și intrând în biserică citește rugăciunea de deslegare și ține o înălțătoare cuvântare despre biserica și darurile ce le revarsă ea asupra credincioșilor.

Din Giriș în acelaș mers triumfal la Toboliu, unde este întâmpinat de către parohul G. Drimba, P. S. Sa cetește și aici rugăciunea de deslegare și ține altă măreață cuvântare despre Dumineci și sărbători, ca și zile consacrate lui Dumnezeu și sfinților săi.

Poporul însoțește pe arhiereu până la hotarul Cheresigului unde l primește parohul Dimitrie Albu și protopretorul cercual, Markovics, cu alte căruțe și călăreți, cari formează impozantul cortegiu al intrării triumfale în Cheresig.

Actul sfințirii de biserica l săvârșește Prea Sfințitul asistat de vicarul Vasilie Mangra, de protosincelul Roman Ciorogariu, asesorul protoprezbiter George Popoviciu, protopopul Toma Păcala, protopopul Nicolae Rocsin; preoții: Dimitrie Albu din Cheresig, G. Drimba din Toboliu, Iosif Nagy din Roit, Mihail Drimba din Apateu, Romul Mangra din Giriș, George Pap din Oradea-mare, Vasilie Bodor din Săcal și diaconii Dr. Teodor Botiș și Alesandru Florea.

În decursul liturgiei a fost hirotonit intru preot diaconul Alexandru Florea. Răspunsurile liturgice le-a dat brava tinerime academică din Oradea-Mare, venită să concurgă cu înălțătoarele cântări bisericești la ridicarea solemnității.

Mai înălțător decât toate acordurile artei muzicale însă a fost glasul Arhiereului, care a răsunat aici în aceste locuri unde de secolii nu s'a auzit glas arhiereesc. Și înălțător a fost pentru că el vestiă puterea credinței pe care este zidită biserica lui Hristos. Și poporul ascultă cu ochii plini de lacrimi explicările voinței dumnezeiești care cearcă inimile oamenilor în zilele de întristare, ca iarăși să le însenineze și să le veseliască cu darurile Sale, din cari s'a ridicat și acel Sfânt lăcaș. Aceasta credință a venit P. S. Sa să o întărească și mărturie vie facem, că și întărit-o.

După serviciul divin Prea Sfințitul a primit în casa parohială clerul, învățătorimea și tinerimea academică, adresând tuturoră cuvinte suferite. A urmat apoi masa dată în onoarea în

naltului oaspe, la care s'au ținut toaste însuflețite pentru Maiestatea Sa, pentru Prea Sfințitul, pentru vicarul V. Mangra, pentru autoritățile civile, pentru protopopul Păcală, pentru preotul local Alb, pentru tinerime și pentru popor.

Rămâne ca aceste înălțătoare festivități să fie eternizate în analele parohiilor vizitate de Arhieriu, ca nu numai prezentul ci și viitorul să se lumineze de sublima misiune apostolească ce o are un episcop pe pământ. Nu titlurile și diademele ci această împlinire a misiunii apostolești formează aureolă episcopilor. Suntem fericiți a vedea cum să formează această aureolă în jurul Prea Sfințitului nostru episcop diecezan Ioan I. Papp.

Cuvânt

pentru eșirea sufletului din trup și pentru înfricoșata adouă venire lui Christos.

Al celui dintru sfinți părintele nostru Chiril, archiepiscopul Alexandriei, foarte de folos su-

rele nedezlegate; cumpliți și neinblânziti vor fi ispravnicii vâpăii aceia. Soții detătoare de neaz vor fi muncitorii aceia; vârtoase și inpuțite unghile, și cu anevoie a să frânge; cumplite vor fi vinele cele de dobitoac, și smoala foarte arzătoare; inpuțită va fi iarba pucioasă, arzătoare paturile acelea.

Nestins va fi ieraticul, plin de spuză, și de viermii inpuțiti și urăți. Județul va fi nemilostiv. Nu să va fi iudecătoria la față, dein divan cu anevoie va fi și. Rușina-se vor acolo fețele domnilor și veevozi-
or; împărații acolo săraci vor fi, înțelepții ne inva-
ți, ritorii nebuni și nepriimiți, bogații fără de minte,
ne priimate vor fi ciocotnițele logofetilor celor în-
lători; vădisă-vor răzvrătirile celor plini de răutate.
rătase-vor îndărătniciturile cămătarilor, inpuțit va fi
nirosul celor ce iubesc argintul; vădise-va năravul
curvarilor cel rău și nebunesc; toate lucrurile să vor
goli cu totul, și să vor descoperi înaintea lor. Amar
păcătoșilor; că urăți și nepriimiți și necuraț vor fi în-
aintea lui D-zeu; întinatu-s'au sufletele lor, că li-s'au
impuțit trupurile pentru lucruri desfrânate, și pentru
curvii neoprite, că li-s'au îngrozit trupurile și sufletele
pentru nepaza hainii sfântului botez; slobozi și fără de
rușine petrecând, având puteare în lăuntru, așa ținea
satiul înteu orceală nu și au orce vistorul pântecelui

Programa:

1. La 8 ore a. m., participarea la chemarea Duhului Sfânt.
2. »Tractarea Nrului 2«, prelegere practică ținută de învăț. Nicolae Cristea cu elevii săi.
3. Deschiderea conferinței.
4. Raportul presidiului.
5. »Ioan Amos Comenius« disertație de dⁿ N. Cristea.
6. Esecutarea concluzelor adunării generale.
7. Citirea disertațiilor ce vor mai intra.
8. Propuneri și interpelări.
9. Constatarea prezențelor și solvirea taxelor.
10. Sortirea prelegătorilor pentru conferința proximală.
11. Designarea locului și timpului pentru conferința proximală.
12. Discuțiuni metodice asupra prelegerilor ascultate.

Pecica-română, la 20 Octomvrie 1905.

Iosif Moldovan,
președinte.

Stefan Roja,
secretar.

Ș-lui 18 din regulamentul pentru parohii să se prezinte în vre-o Duminică ori sărbătoare în sf. biserică din respectiva parohie, spre a-și arăta dexteritatea în cuvântări și respective în cântări, făcându-se astfel cunoscuți poporului.

Comitetetele parohiale.

În conțelegere cu mine: *Cornel Lazar* protoprezbiter.

—□—

1—3

Pentru îndedliuirea parohiei vacante de cl. III-a **Berindia**, se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“.

Venitele acestei parohii sunt: 1. usufructul unei $\frac{1}{4}$ de sesiuni pământ estravilan; 2 birul constător în una măsură cucuruz sfărmat dela proprietarii unui $\frac{1}{4}$ e pământ, din $\frac{1}{2}$ măsură cucuruz dela cei cu $\frac{1}{8}$ pământ, iar dela jeteri $\frac{1}{4}$ de măsură de cucuruz; 3. stolele în latină; 4. locuința cu intravită și supraedificate și 5. întregirea dotațiunei dela stat, după evaluecțiunea alegândului preot. Dările le va suporta cel ales.

Recurenții sunt poștiți, ca recursele asfjustate cu documentele recerute și adresate comitetului parohial din Berindia, până la terminul indicat să le substearnă oficiului protoprezbiteral gr. ort. rom. din Buteni (Buttyin Arad megye), ear în vre-o Duminică, ori sărbătoare, să se prezenteze, în sf. biserică, pentru a-și arăta dexteritatea în cele rituale.

Comitetul parohial

În conțelegere cu: *Ioan Georgia* protoprezbiter gr. ort.

—□—

2—3

curs cu termen de **30 de zile** după prima publicare în foaia oficială „Biserica și Școala”.

Parohia e încopciată cu următoarele emolumente :
 1. Birul parohial 40 măsuri de cucuruz în boambe prețuit în 80 cor. 2. Venitele stolare uzuale, cari după calculul mediu de 5 ani din urmă fac 66 cor. 3. Intregirea dela stat conform cvalificației alegândului, la 400 respective 800 cor

Dela recurenți se poștește cvalificațiunea pre-crisă pentru parohii de clasa III, fiind preferiți ce cu cvalificație superioară; vor avea să-și prezinte re-cursele instruite conform §-lui 13 din Statutul-Organ și adresate comitetului parohial din Leasa, pe calși oficiului pprezvitral din Hălmagiu (Nagyhalmagy) , le susțearnă până la termenul susindicat.

Recurenții sunt poștiți, ca în sensul §-ului 18 (1) „Regulamentul pentru parohii” să se prezinte în al biserică din Leasa în vre-o Duminecă ori sârbătoasă spre a servi și resp. a cuvântă și cântă făcându-cunoscuți poporului.

Din ședința comitetului parohial din Leasa ținută la 16/29 Sept. 1905.

Ioan Sirban,
 preot-pres. com. par.

Petru Luciu
 not. adhoc al com.

În conțelegere cu mine: Cornel Lazar pprezviter.

—□—

3—

Se publică pentru parohia **Ds. Gurbești** ca filia **Gola** vacantă cu termen de alegere pe **30 Oct (12 Noem.)** ne lângă beneficiile următoare:

pe care, carele aduce la umblință și la pocarnța scoase întâiu de-n ellinie pre limba slovenească, și iară pre limba cea proastă rusească și acum pre limba rumânească.)

(Urmare.)

Întru acea vreme ceia ce vor vedea să vor îngrozi, și să vor spământă, și să vor mira, strigavor și turburându-se se vor cutremura, frică li va încungiura pre dâsii și dureare, ca pre ceea ce naște; de vânt cu vihor să vor struncina ceia ce se vor goni; unde va fi atunce înțeleptul filosof, unde riturul, vorba cea bine împodobită și înțelepciunea lor cea înzădarnică? Vai de ei, vai de ei întrista să-vor, șovăi-vor ca cei beați toată înțelepciunea lor să va înghiți. Unde înțeleptul, unde învățatul, unde ceta ce iubește, întrebările lumii aceștia; o fraților aduceți-vă aminte cum ni-să cade nouă a fi ceia ce vorbim rea să dăm răspuns fieste carele pentru sine singur, pentru tot lucrul ce am făcut ori mare, ori mic, și până la cuvântul cel deșărt răspuns vom da județului celui drept, în ce chip ni-să cade nouă a fi în ciasul acela. Și de vom afla milă înaintea lui Dumnezeu, ca să ne aflăm veasali, când ne vor pune pre noi de a direapta împăratului, cum ni-să cade nouă a fi, de voim ca să dobândim acea bucurie negrăită când va zice împăratul împăraților, celor de a direapta lui cu blândețe: veniți blagosloviții Părintelui meu, moșteniți împărăția cea gătită vouă dela începutul lumii. Atuncea vor moșteni ceale bună-tăți, carele nici ochiul nu le-au văzut, nici ureachia nu le-au auzit, nice la inima omului n'au intrat, carele au gătit celor ce-l iubesc pre dânsul; atunce făr'de scârbe vom petreace, nice de o frică mai mult ne temându-ne.

Să ne aducem încă aminte și de munea păcătoșilor cea fără de sfârșit, când să vor aduce înaintea scaunului celui înfricoșat. Ce rușine li va afla pre dânsii înaintea dreptului judecătoriu când răspuns nu vor putea da. Ce ocară li va întimpina pre dânsii când li va despărți pre dânsii de a stinga împăratului. Ce întunecare va cădea asupra lor, când va zice către dânsii întru mania sa și cu aprinderea sa de manie li va turbura pre dânsii, când va grăi către ei: duceți-vă delamine blestemaților în focul de veaci, carele e gătit diavolului și slugilor lui! Amar mie, amar ce scârbe și dureare, și nevoie, și frică și cutremur va cuprinde sufletele lor. Când vor strigă toți ingerii cerești zicând să se întoarcă păcătoșii în iad. Vai, vai. Cu ce plângere vor striga răcnind și pângând și văietându-se și bătându-se să vor răpi ca să se munească cu amar în anii veacinici. Oh mie, oh mie! Ce loc unde va fi țipet și scârșnirea dinților carele să chiamă Tartar, de carele și singur diavolul să îngrovește. Amar, amar. În ce chip va fi Gheena aceia a iadului foc carele nice odată nu să va stinge și întunecat. Oh mie, oh mie, cum va fi viermele acel neadormit și veninat. Vai, vai, cum va fi întunecul acel cumplit și nesfârșit, oh mie oh mie. Cum vor slugile acelea cari întru nevoie vor fi ne milostivi și ne îndurați. Că-și vor bate joc și vor îngrozi ca niște sălbatici. Atunce ceia ce să vor munci, vor striga ne curmat, și izbăvitoriu nu va fi, striga-vor la Dumnezeu și nu-iva auzi pre dânsii. Atuncea vor cunoaște că deșărtăciune au fost tot ce au fost în viața aceasta. Și tot ce socotia că iaste bun aici și plin de mângăiare, mai amar decât fiarea și decât veninul cel otrăvit să va face.

Amar păcătoșilor! Când dreptii de-a direapta vor sta, iară ei întru scârbă; când păcătoșii vor plânge, iară dreptii să vor mângăia; când dreptii vor avea odihnă, iară păcătoșii vor țipa; când dreptii vor fi întru liniște, iară păcătoșii întru vihor, și întru pierzare. Amar păcătoșilor, când dreptii să vor lauda, iară ei să vor judeca la pierzare. Amar păcătoșilor: când dreptii vor avea tot binele, iară păcătoși pătîmind vor suspina. Vai de păcătoșii când dreptii să vor ferici, iară ei să vor batjocori, dreptii întru lumină, iară păcătoșii în jăratec; dreptii să vor lauda, iară păcătoșii să vor ineca; dreptii în lăcașurile sfinților, iară păcătoșii întru închisoare veacinică. Dreptii vor auzi: veniți blagosloviții părintelui meu, moșteniți împărăția cea gătită vouă dela începutul lumii, iară păcătoșii vor auzi: duceți-vă dela mine blestemaților în focul de veaci, carele iaste gătit diavolului și slugilor lui. Dreptii la raiu, iară păcătoșii la focul cel nestins; dreptii să vor veseli, iară păcătoșii să vor întrista. Dreptii vor cânta, iară păcătoșii să vor lega. Dreptii vor da glasuri de laudă, iară păcătoșii vor plânge. Dreptii vor slăvi sfânta Troiță, iară păcătoșii în muncă întreită. Dreptii între cântări, iară păcătoșii în prăpăstie. Dreptii împreună cu Avraam iară păcătoșii în fiarbere cu Veliar cel rău. Dreptii la odihnă iară păcătoșii la muncă. Dreptii se vor răcori, iară păcătoșii

să vor smoli. Dreptii să vor mângâia, iară păcătoșii să vor usca cu nevointă. Dreptii să vor săvi, iară păcătoșii să vor topi. Dreptii să vor înălța, iară păcătoșii să vor pogori. Dreptii să vor încălzi, iară păcătoșii vor tremura. Dreptii de toate bunățile să vor sătura, iară păcătoșii să vor turbura. Pre dreptii îi va veseli fața lui Dumnezeu, iară pre păcătoșii îi va impresura fața focului. Dreptii vase alese, iară păcătoșii vasele iadului. Dreptii aur curat și argint lămurit și pietri de mult preț, iară păcătoșii lemne, pae, fân, iască aprinsă cu foc. Dreptii grâu curat împărătesc, iară păcătoșii pleave peritoare. Dreptii sămânță curată, iară păcătoșii neghina focului. Dreptii teameri de D-zeu, iară păcătoșii inpușciune și miros rău. Dreptii lăcașu Domnului nespurcat, iară păcătoșii case dracilor spurcate. Dreptii în palate, iară păcătoșii întru adâncul cel veacinic. Dreptii întru ceia ce luminat vor străluci, iară păcătoșii în negură cu vihor. Dreptii cu îngerii păcătoșii cu dracii. Dreptii cu îngerii vor cânta, iară păcătoșii cu dracii să vor vâeta. Dreptii în mijlocul luminii, iară păcătoșii în mijlocul întunerecului. Dreptii la mângâiatorul mângâiare vor avea, iară păcătoșii cu dracii să vor munci. Dreptii vor sta înaintea scaunului Domnului, iară păcătoșii vor sta supt negura muncii. Dreptii neîncetat vor căuta la fața lui Christos, iară păcătoșii totdeauna vor stă înaintea feții diavolului. Dreptii să vor asemăna îngerilor, iară păcătoșii vor fi asemenea diavolului. Dreptii rugăciuni vor aduce iară păcătoșii țipet neîncetat. Dreptii sus, iară păcătoșii jos. Dreptii în cer, iară păcătoșii în prăpastie. Dreptii în viața veacinică, iară păcătoșii în moarte veacinică. Dreptii în mâinile lui D-zeu, iară păcătoșii în mâinile diavolilor. Dreptii cu Dumnezeu, iară păcătoșii cu diavolul. Vai de păcătoși, că să vor despărți de cei dreptii. Vai de păcătoși că întru necaz vor fi isprăvile lor, și întru strânsorile inamicilor să vor topi. Vai de păcătoși, că pentru obicinuița gândurilor să vor certa, și pentru sfatul cugetelor celor în toate să vor îngreua, și gândul lor îi va pari pre danșii. Amar păcătoșilor, că-i vor urî sfinții îngerii, și-i vor defaima sfinții mucenici. Amar păcătoșilor, că să vor goni din lăcașurile polatii. Vai întru acel cias singur, deznădăjduirea. Amar întru acel cias, nevoia. Vai întru acel cias sila.

Rău iaste a-să depărta de sfinți, dară mai rău asă lapăda de D-zeu, și rușine va fi, a fi legat de mâini și de picioare, și aruncat în foc; muncă va fi a să trimite întru întunerecul cel usebit, dară mai groaznic lucru va fi a scârșnii cu dinții și a să cufunda. Greu lucru nerău a raba munca și cumplit lucru a arde limba, nemilostiv lucru a pohti o picătură de apă, și să nu să dea. Amărăciune a fi în foc și a striga, și ajutoriu să nu să dea. Că cu anevoie va fi a scăpa dintru acea vale și prăpastia aceea va fi nemăsurată. Nimenea nu va putea fugi dintru acea legătură și cel oprit nu va putea eși. Cu a nevoie va fi a sări peste păretele acei temnițe, străjarii vor fi nemilostivi, temnița aceea va fi întunecată, ferecăturile nestricate, fia-

celui înpușit de neînfrânata mâncare și băutura. Ce averea sa pântecelui o-au închinat dezmerdați întru slobozeli, ca porcul în noroiu tăvălindusă zilele și anii săi și-au perdut. Înălțându-să în gânduri urâte, și în cugete reale, și în voarbă deșartă și încântări curvești. O cum și-au schimbat inima întru orbiciune, ne luând în minte în părtășirea lui Christos, și lepădare de diavolul. O! cum s'au întors dela calea cea dreaptă, și întru întunerecul nebuliei aflându-să, și somnului lenii pre sine dându-se, în singur Gheenii iadului s'au afundat. O cum și-au perdut lumina bunăților celor Dumnezeuști, lăcuind întru întunerecul păcatului și umblând pre cale largă și desfătăță, și pre cărarea răutății. Cum au uitat venirea Domnului și Dumnezeului și izbăvitorului nostru și mari și nenumărate facerile lui de bine. Curați făcându-să dein apa botezului lui Dumnezeu și al duhului sfânt și frumoși den mireazma veseliei, dară pentru puține dezmiardăciuni, urăți și scârnavi s'au făcut, și streini de atâta cinste mare, și s'au dat duhului curvirei și al rătăcirii.

(Va urma).

Nr. 8/905-6.

Convocare.

Despărțământul protopopesc Arad, al Reuniunii învățătorilor români dela școalele populare ort.-rom. din protop. aradane I—VII, conform concludului VIII. al conferenței trecute, prin aceasta convoacă conferința I. din anul adm. curent pe Marți 25 Oct. (7 Nov.) a. c., în comuna Mândruloc, la școala condusă de dl Nicolae Cristea.

curs cu termen de **30 de zile** după prima publicare în foaia oficială „Biserica și Școala”.

Parohia e încopciată cu următoarele emolumente: 1. Birul parohial 40 măsuri de cucuruz în boambe prețuit în 80 cor. 2. Venitele stolare ținute, cari după calculul mediu de 5 ani din urmă fac 66 cor. 3. Intregirea dela stat conform cvalificației alegândului, la 400 respective 800 cor.

Dela recurenții se poștește cvalificațiunea prescrisă pentru parohii de clasa III, fiind preferiți cei cu cvalificație superioară; vor avea să-și prezinte recursele instruite conform §-lui 13 din Statutul-Organic și adresate comitetului parohial din Leasa, pe calea oficiului pprezviteral din Hălmagiu (Nagyhalmagy) să le susțearnă până la terminul susindicat.

Recurenții sunt poștiți, ca în sensul §-ului 18 din „Regulamentul pentru parohii” să se prezinte în sf. biserică din Leasa în vre-o Duminecă ori sărbătoare spre a servi și resp. a cuvânta și cânta făcându-se cunoscutei poporului.

Din ședința comitetului parohial din Leasa ținută la 16/29 Sept. 1905.

Ioan Sirban,
preot-pres. com. par.

Petru Luciu
not. adhoc al com.

În conțelegere cu mine: *Cornel Lazar* pprezviter.

—□— 3—3

Se publică pentru parohia **Ds. Gurbești** cu filia **Golla** vacantă cu termen de alegere pe **30 Oct. (12 Noem.)** pe lângă beneficiile următoare:

1. Cassa parohială cu supra edificatele ce se poțesc pământ parohial de 9 cubule.

2. Dela toată cassa una măsură de cucuruz casele sunt 105. ca bir preoțesc, stolele usuete dela funțiunile preoțesti.

3. Intregirea dela stat 284 cor. 70 fil. Parohia fiind de a III-a clasă doritori de a recurge la aceasta sunt avizați a-și trimite petițiile la adresa comitetului parohial, subscrisului protoprezbiter până la 29 Oct., eară până la ziua alegeri a se presenta în sf. biserică pentru a se arată poporului.

Dat, în ședința comitetului parohial din Ds. Gurbești ținută la 21 Sept. v. 1905.

Comitetul parohial

În conțelegere cu: *Elia Moga* protoprezb. Beișului

—□— 3—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante **Borșea** protoprezbiteratul Peștes, se escrie concurs cu termen de alegere pe **30 Oct. v. (12 Noev. n.)** 1905.

1. Cassa parohială cu intravilan 30 cor. 2. 15 jugere pământ parte arător parte fânaț 150 cor. 3. Bir dela 90 Nre câte una măsură cucuruz sfârmat à 2 cor. 40 fil. 216 cor. 4. Stolele usuete calculate după calculul mediu 60 cor. 5. Congrua după cvalificațiunea aleșului.

Doritorii de a ocupa aceasta parohie să-și trimită recursele ajustate conform Regulamentului pentru parohie adresate comitetului parohial din Borșea oficiului pprezbiteral în Bratea până la 27 Oct. v., iar dâșii să se prezinte în sf. biserică din Borșea pentru a-și arată desteritatea în cele rituale.

Comitetul parohial

În conțelegere cu mine: *Ștefan Domocoș* adm. pprezb

—□— 3 3

Pentru îndeplinirea postului inv. din **Cacuciul românesc** pprezb. Peștes, se escrie concurs cu termen de alegere pe **26 Oct. v. (8 Noev. n.)** 1905

Beneficiile acestui post sunt: 1. Locunța corespunzătoare și grădină 1/4 juger. 2. Salar repartiat 160 cor. 3. Bir cantoral 40 măsuri cucuruz sfârmat 100 cboroane. 4. Stolele cantorale 30 cor. 5. Intregirea salarului dela stat 510 cor. 6. 10 m. lemne din care are să se încălzească și sala de învățământ.

Recurenții vor avea să-și înainteze recursele ajustate cu documentele de lipsă și adresate comitetului parohial din Cacuciul românesc, oficiului ppreb. în Bratea până la 23 Oct. v. 1905 iar dâșii să se prezinte la sf. biserică din loc pentru a-și arată desteritatea în tipic și în cântarea bisericeseă.

Comitetul parohial

În conțelegere cu mine: *Ștefan Domocoș* adm. pprezb.

—□— 3 - 3

In depozitul

tipografiei diecezane gr.-or. române din Arad str. *Révay* Nr. 10, se află următoarele cărți:

Convorbiri între un cercător și un incredințat, asupra ortodoxiei bisericei orientale, de Filaret mitropolitul Moscvei — prețul 1 cor.

„**Abc**”, carte de cetire pentru elevii clasei I de I. Moldovan, N. Ștefu, N. Boșcaiu, I. Groșorean, și P. Vancu, învățatori, Ediția IV-a 40 fil.

Carte de cetire, pentru elevii cl. a II-a de: Iuliu Groșoreanu I. Moldovan N. Boșcaiu, N. Ștefu, P. Vancu învățatori, Ediția a II-a 40 fil.

Istorieare biblice II carte de religione pentru școalele popor. aprobată de Ven. Conzistorii gr.-or rom. din Arad, Caransebeș și Oradea-mare, Ediția III-a de Dr. P. Barbu. — 30 fil.

Istorieare bisericesti III carte de religione pentru școalele populare Aprobată de Ven. Conzistorii gr.-or rom. din Arad, Caransebeș și Oradea-mare. Ediția III de Dr. P. Barbu — 30 fil.

Catehism IV-a carte de religione pentru școalele populare, aprobată de Ven. Conzistorii din Arad, Caransebeș și Oradea-mare, Ediția V-a de Dr. P. Barbu 40 fil.

Limba maghiară manual pentru elevii școalelor populare rom. partea I de Iuliu Groșorean, I. Moldovan, — 50 fil.

Limba maghiară, cartea a II-a pentru clasele superioare ale școalei populare de I. Groșorean și I. Moldovan — 50 fil.

Curs practic de Istoria literaturii române pentru școalele populare de I. Stanca inv. — 40 fil.

Exerciții intuitive în limba română și maghiară elaborat pe baza noului plan de învățământ de Ioan Vancu. Aprobat de Ven. Conzistor din Arad 50 fil.

Tălcuiata Evangheliilor de fericitul Loga cu litere cirile nelegată 2 cor., legată 3 cor.

Din liturgica bisericei ortodoxe române pentru școalele medii și populare — 60 fil.

Geografia comitatului Arad pentru cl. III-a școalelor populare, scrisă de Damaschin Medrea. Manual aprobat de Ven. Conzistor din Arad și ilustrat cu mai multe figuri și hărți geografice — 70 fil.

Conspect săptăminal al materialului de învățământ propus în școala română poporală de Ioan Vancu inv. — 3 cor.

Colinzi și cîntece populare culese de: T. Daul inv. 50 fileri.

Rugăciunile școlărilor și Cântece bisericești pentru școlarii și școlărițele dela școalele populare române gr.-or. alese și întocmite de un prețin al școlărilor. Ediția a III-a legat frumos — 40 fil.

Dumnezeieștile Liturgii ale sfinților Ierarhii: Ioan gură-de-aur, Vasilie cel Mare și Grigorie teologul, împreună cu rânduiala chemării Duhului sfânt. Legat în pele roșie — 10 cor.

Molitvelnic cu litere cirile à 7 și 8 cor.

Un Memoriu al lui Moise Nicoară (monografie istorică) de S. Secula profesor — 1 cor.

Regulament pentru parohii în provincia mitropolitană a bisericii ort. rom. din Ungaria și Transilvania — 20 fil.

Statutul Organic al bisericii gr.-or. rom. din Ungaria și Transilvania cu un Supliment — 50 fil.

Cercetarea istorică bisericească despre Damian Mitropolitul Moldovei 1435—145. de George Aramă profesor la Seminarul Veniamin din Iași — 50 fil.

Acaftistul preasfintei Născătoare de D-zeu și altele rugăciuni, prețul legat 1 cor. 70 fil. În pele roșie legat 3 cor. 20 fil.

Manual de cântări bisericești sau *Octoichul mic* care cuprinde Rânduiala Vecerniei, Utreniei și a Liturgiei, cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polileul, Pripelele, Catavasiile, Irmo. sele, Sfetilnele și altele — 1 cor. 60 fil.

Ciaslov (Orologion) tipărit cu litere străbune, cu binecuvântarea I. P. S. Sale Domnului Ioan Mețianu Arhiepiscop al bisericii ort. rom. din Transilvania și Mitropolit al Românilor gr.-or. din Ungaria și Transilvania. Prețul 2 cor. 40 fil.

Legea despre „penzionarea învățătorilor“ tradusă și explicată de Blașiu Codreanu inv. — 2 cor.

Leccióni din Gramatica limbii române, pentru școalele populare de Ioan Ilica inv. — 50 fil.

Slujba sfințirei bisericii după două manuscripte din anii 1674 și 1757. Cu o prefață de V. Mangra 1 coroană.

Curs practic despre cultivarea pomilor și a frăgarilor lucrat după a lui Paul Gőnczi, pentru învățători și privați de Ioan Pop Reteganul inv. — 60 fil.

Eticheta, studiu social de: I. I. Ardelean paroh — 1 cor. 20 fil.

Fabulele lui D. Cihindeal de Ioan Russu, paroh — prețul 2 cor.

Compediu de Geografia Universală pentru școalele medii și preparandiale de T. Ceonța profesor, Ediția II-a cu figuri originale intercalate în text — 3 coroane

Aritmetica generală și specială, manual didactic elaborat în usul preparanților (școalelor comerciale și medii, cum și a tuturor privaților) de Teodor Ceonța profesor. — 3 cor.

Florile inimii. Poezii de Isaia B. Bosco 1 cor 60 fil

Senegin contra tusei, răgușelei, durerii, de pept, ofteiei, tusei măgărești, catarului astmei, greutății de respirat, lungoarei și tusei seci. **Vindecă sigur și repede.** Prețul **1 cor. 20 fil. și 2 cor.**

Tiparul și editura tipografiei diecesane din Arad — Redactor responsabil: **Roman R. Ciorogariu.**

Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, răceleur, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă. Prețul **1 cor. 20 fil. și 2 cor.**

Centarin. Contra morburilor de stomac, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprindearea de stomac, greața și vomarea. sgărçuirile cele mai grele. Leac sigur. Folosește și la curățirea sângelui. Prețul **1 cor. 20 fil. și 2 cor.**

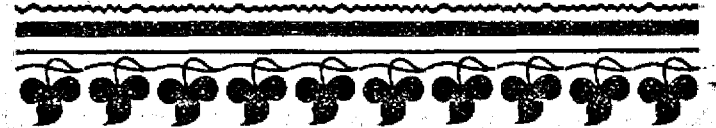
Kaljodsarsapari. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la morhuri secrete 1 sticlă 2 cor.

Laxbonbons. Închiderea scaunului e cauza diferitelor morhuri, precum palpitatea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de închiderea scaunului numai decât să comăndeze **Laxbonbons** zaharele purgative, plăcute și dulci la luat. Prețul **1 cor.**

Chimicale, drogue, legături și bandagerie chirurgice. Instrucție pentru prepararea diferitelor vinarsuri, liqueruri, rom și altele. Tee russice, parfumuri, săpunuri, crem escelent pentru față de mâni. Articole cosmetice, oleu pentru păr. Esență pentru picatul și întărirea părului. Apa de gură și dinți precum și praf. Orice fel de articol din bransă. Toate foarte ieftine. Faceți întrebare și Vă veți convinge 6—10

Cornel Demeter

apotecar în Szászváros, iskola-uteza 46.

Cancelaria arhitectului român

Ioan Niga

ARAD, Strada József főherceg-út Nr. 1.

(lângă „Victoria“).

Pregătește planuri și specificări de spese pentru edificii publice și private, primește lucrări în sfera arhitecturii mai înalte, cenzurări, colaudări. Ca specialist în ritul nostru oriental edifică și restaurează biserică în mod artistic, din care cauză îl recomandăm îndeosebi dlor parohii. Trimite planuri, schițe, specificări și servește în lucrări arhitectonice cu deslușiri gratuit.

